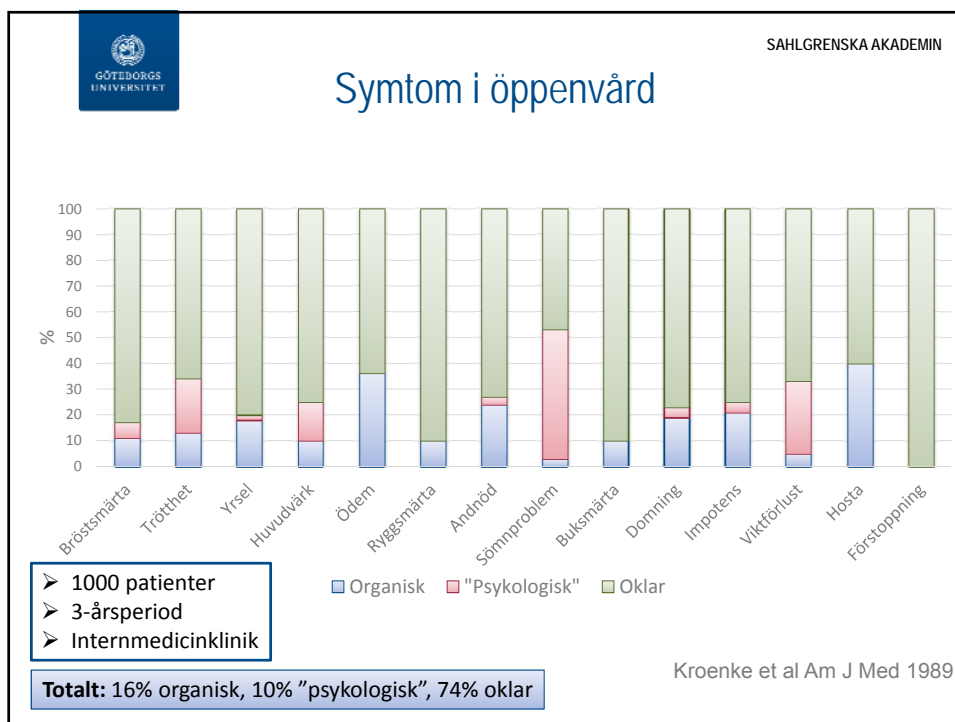

SAHLGRENSKA AKADEMIN

**KONCEPTET FUNKTIONELL MAG-
TARMSJUKDOM (FGID)**

Professor Magnus Simrén
Avdelningen för invärtesmedicin & klinisk nutrition
Institutionen för Medicin
Sahlgrenska Akademin
Göteborgs Universitet

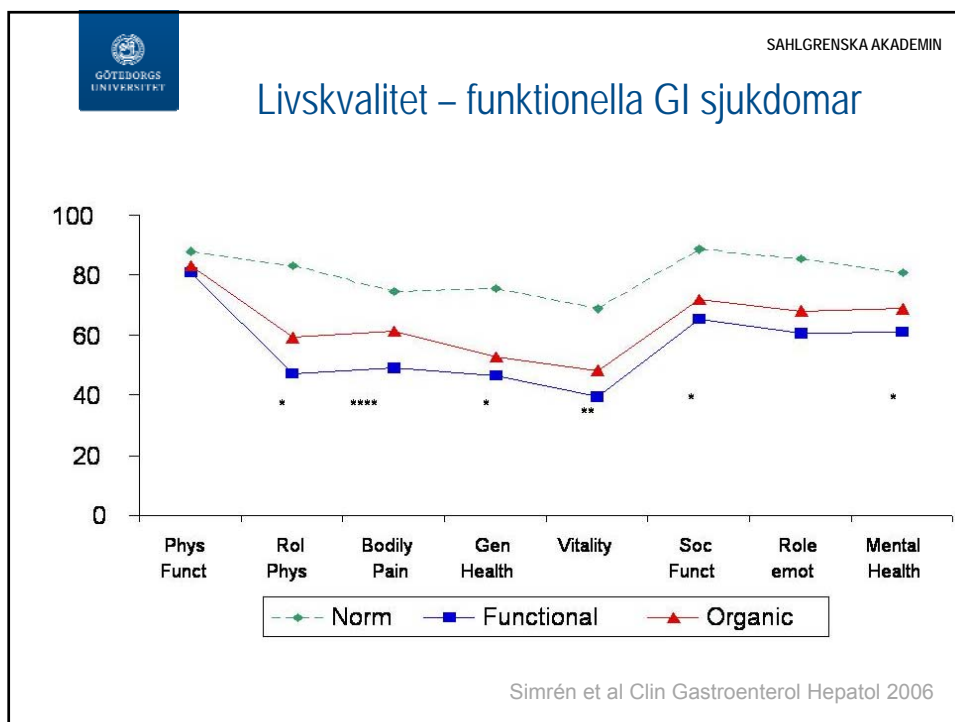
PROFESSOR MAGNUS SIMRÉN AVDELNINGEN FÖR INVÄRTESMEDICIN & KLINISK NUTRITION INSTITUTIONEN FÖR MEDICIN

SAHLGRENSKA AKADEMIN

Funktionella mag-tarmsjukdomar (FGID)

Varierande kombinationer av kroniska eller återkommande mag-tarmsymtom som ej förklaras av strukturella eller biokemiska avvikelser

FGID (IBS) Historiskt diagnosperspektiv

- "The diagnosis of irritable colon should be made only by exclusion. In every instance various constitutional derangements of the CNS, the endocrinopathies, allergy, nutritional states and chronic infectious diseases must be excluded as the cause of the colonic disturbance."

Bockus Gastro-Enterology, vol II. 1944

Manning-kriterierna

TABLE 1—Incidence in patients with organic disease and irritable bowel syndrome (IBS) of 15 symptoms thought to be common in IBS. (Figures are numbers of patients with symptom/total number of patients)

Symptom	Organic disease	IBS	Significance
Looser stools at onset of pain	8/30*	25/31*	P < 0.001
More frequent bowel movements at onset of pain	9/30	23/31	P < 0.01
Pain eased after bowel movement (often)	9/30	22/31	P < 0.01
Visible distension	7/33	19/32	P < 0.01
Feeling of distension	15/33	23/32	0.05 < P < 0.1
Mucus per rectum	7/33	15/32	0.05 < P < 0.1
Feeling of incomplete emptying (often)	11/33	19/32	0.05 < P < 0.1
Bowel movement before breakfast	10/24†	10/22†	NS
Nocturnal bowel movement	9/33	14/32	NS
Urgency of defecation	18/33	23/32	NS
Pain worse after bowel movement	2/30	2/31	NS
Pain eased with flatus	14/30	14/31	NS
≥ 2 bowel movements between meals	10/33	15/32	NS
Harder stools at onset of pain	4/30	1/31	NS
Less frequent bowel movements at onset of pain	2/30	1/31	NS

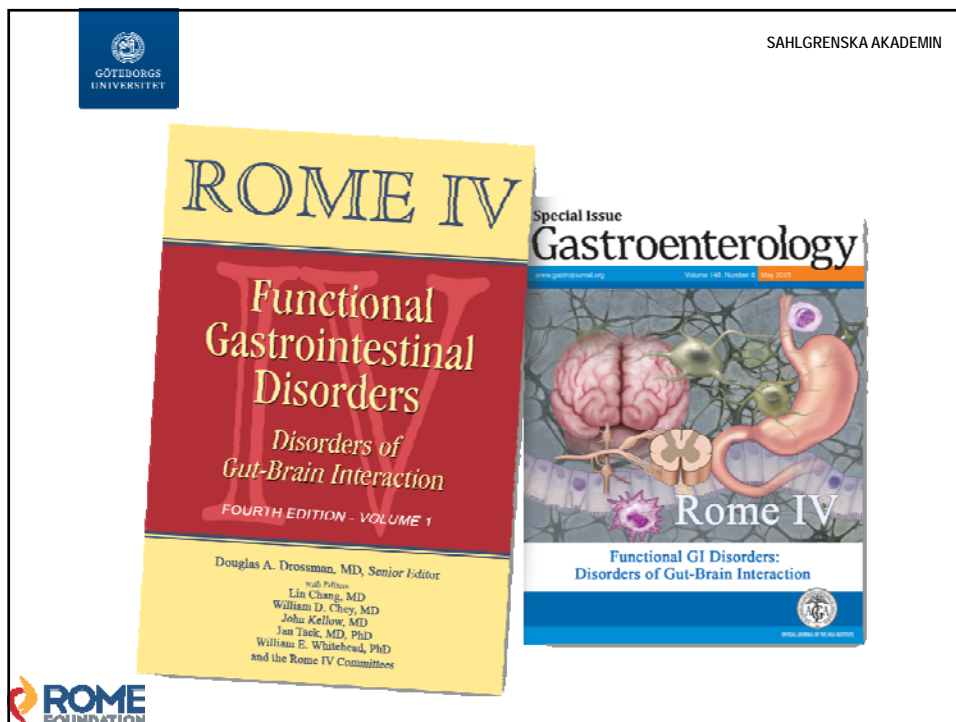
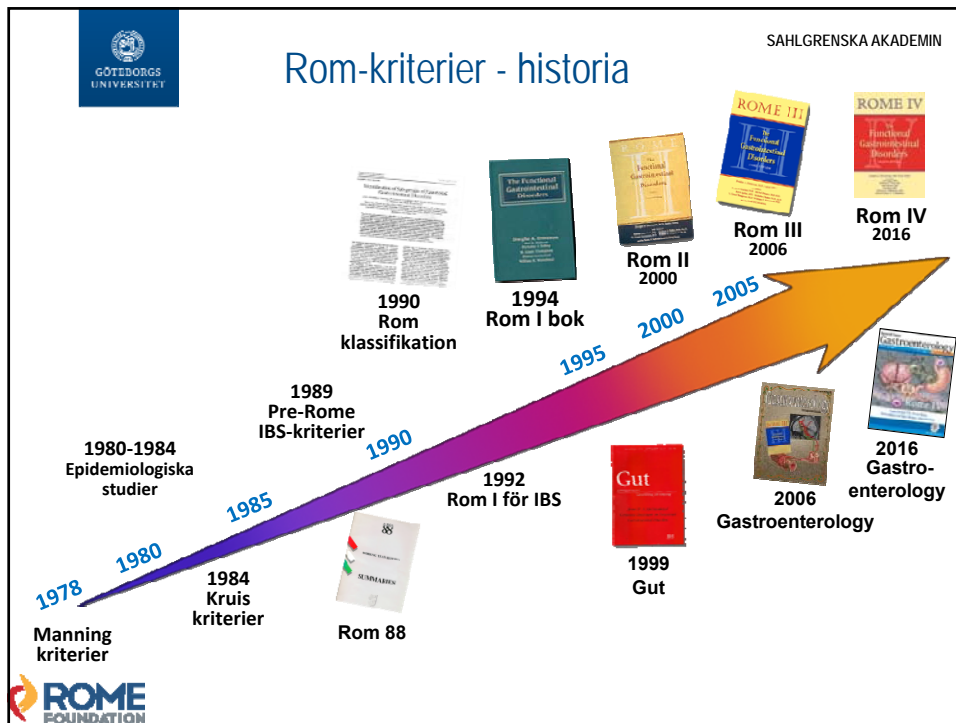
*Pain was a feature in 30 of the 33 patients with organic disease and 31 of the 32 with IBS.

†Breakfast eaten by only 24 and 22 patients in the two groups respectively.

Organisk GI sjukdom:

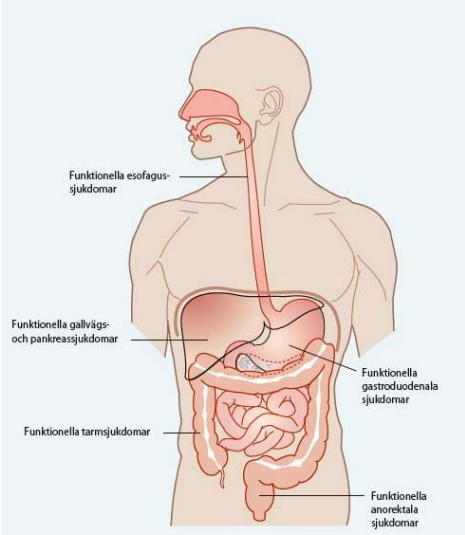
- Duodenal ulcus n=13
- Ventrikel ulcus n=2
- IBD n=5
- GERD n=4
- Coloncancer n=2
- Gallsten n=2
- "Diverse" n=5

Manning et al BMJ 1978

SAHLGRENSKA AKADEMIN

Funktionella mag-tarmsjukdomar

ROME IV
Functional GI Disorders
Disorders of Brain-Gut Interaction

A group of disorders classified by GI symptoms related to any combination of:

- Motility disturbance
- Visceral hypersensitivity
- Altered mucosal and immune function
- Altered gut microbiota
- Altered CNS processing

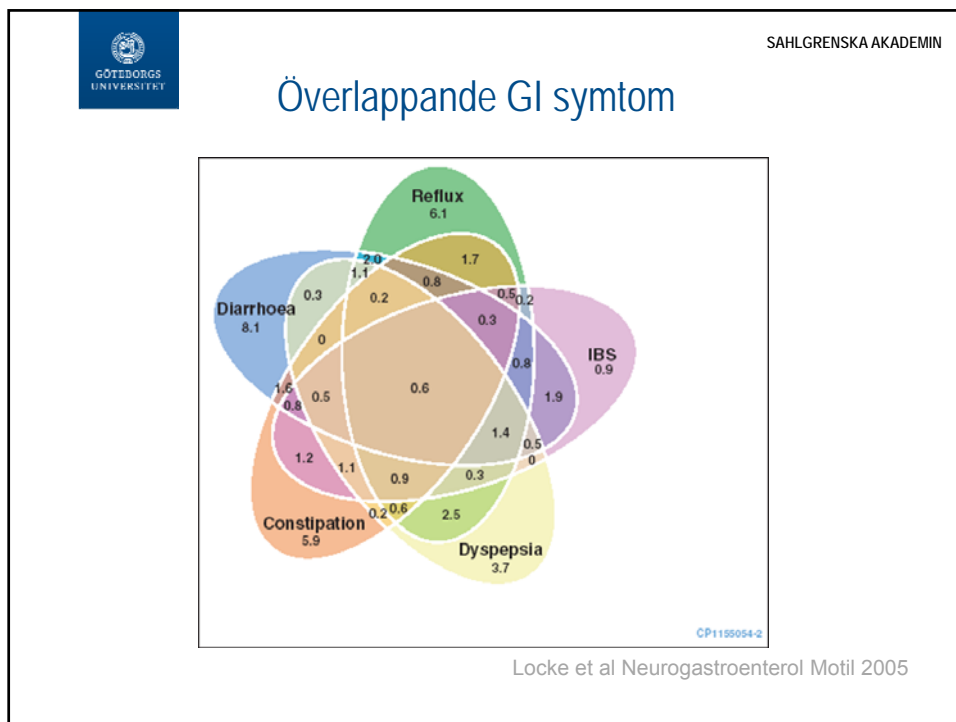
ROME FOUNDATION

Drossmann Gastroenterology 2016

SAHLGRENSKA AKADEMIN

Gemensamma drag funktionella mag-tarmsjukdomar

- Normala fynd vid rutinundersökningar
- Betydande överlapp mellan olika funktionella mag-tarmsjukdomar
- God prognos
- Delvis gemensam patofysiologi
- Ofta samtidig förekomst av extraintestinala symtom
- Dålig livskvalitet
- Psykosociala faktorer av betydelse för symtomfluktuation och svårighetsgrad
- Vanligare hos kvinnor
- Hög sjukvårdskonsumtion
- Gemensamma behandlingsprinciper
- Diagnos via symtombaserade diagnoskriterier

SAHLGRENKA AKADEMIN

Extraintestinala symptom/syndrom - IBS

Fibromyalgi

Kronisk huvudvärk

Migrän

Kroniskt trötthetssyndrom

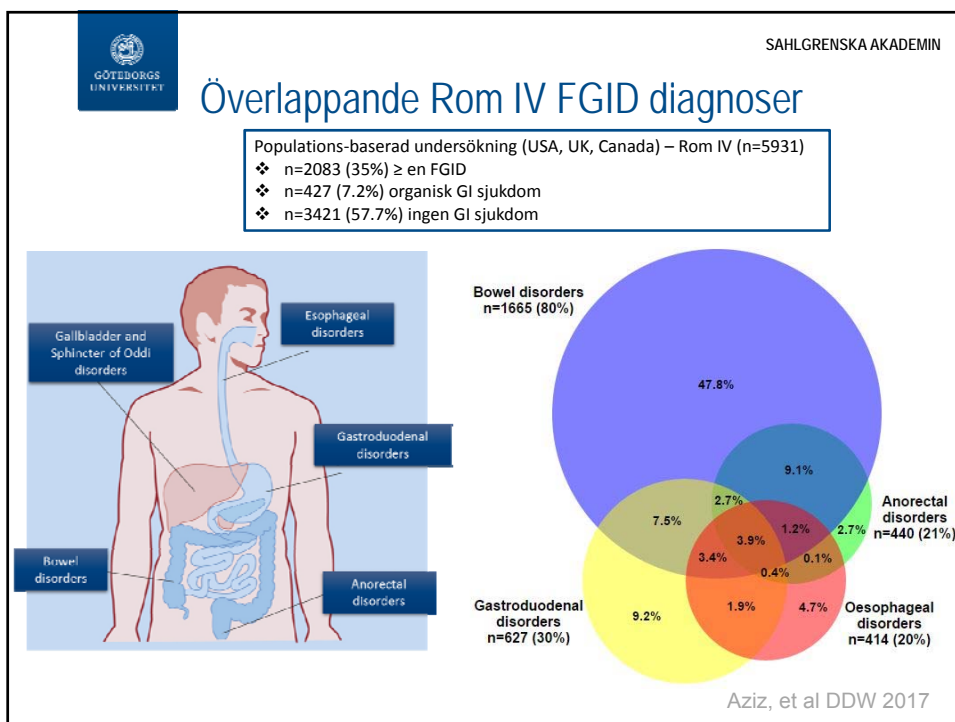
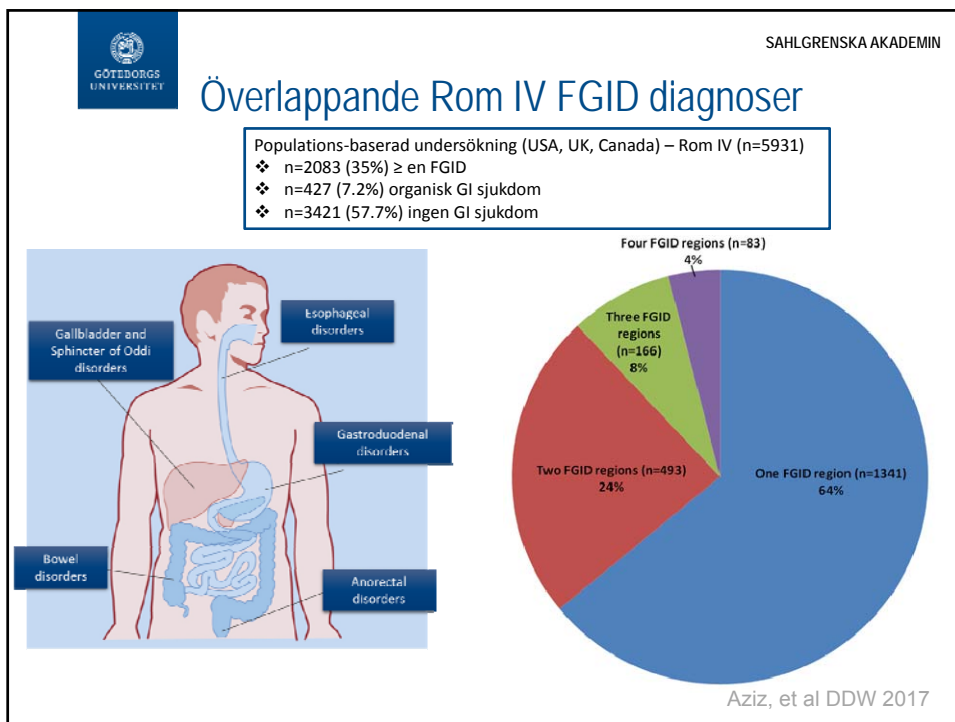
Käkledsproblem
(Temporomandibular joint disorder)

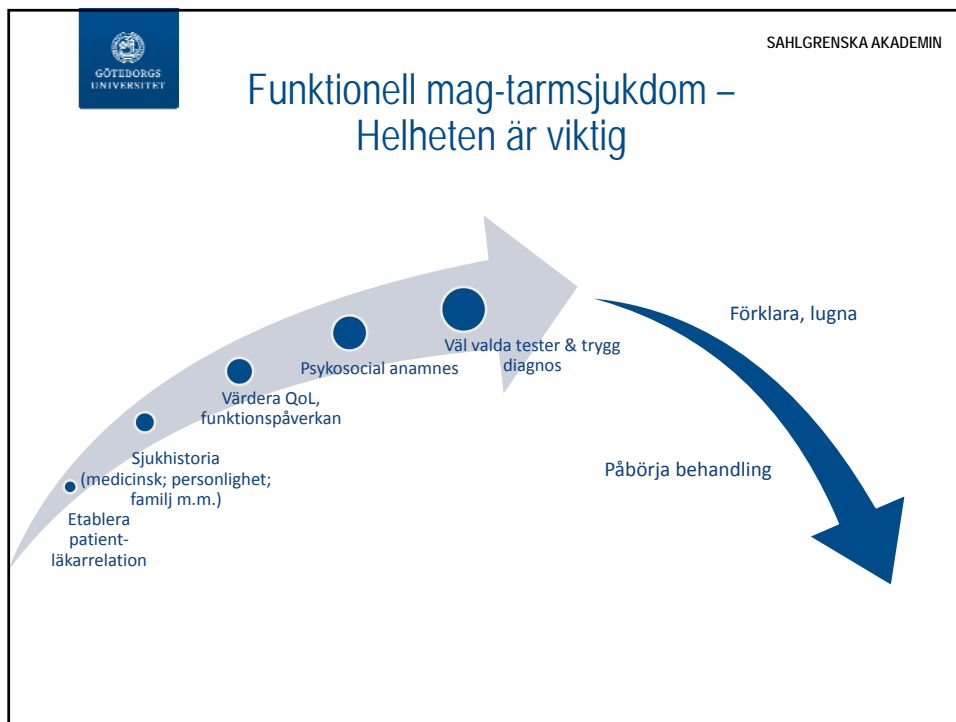
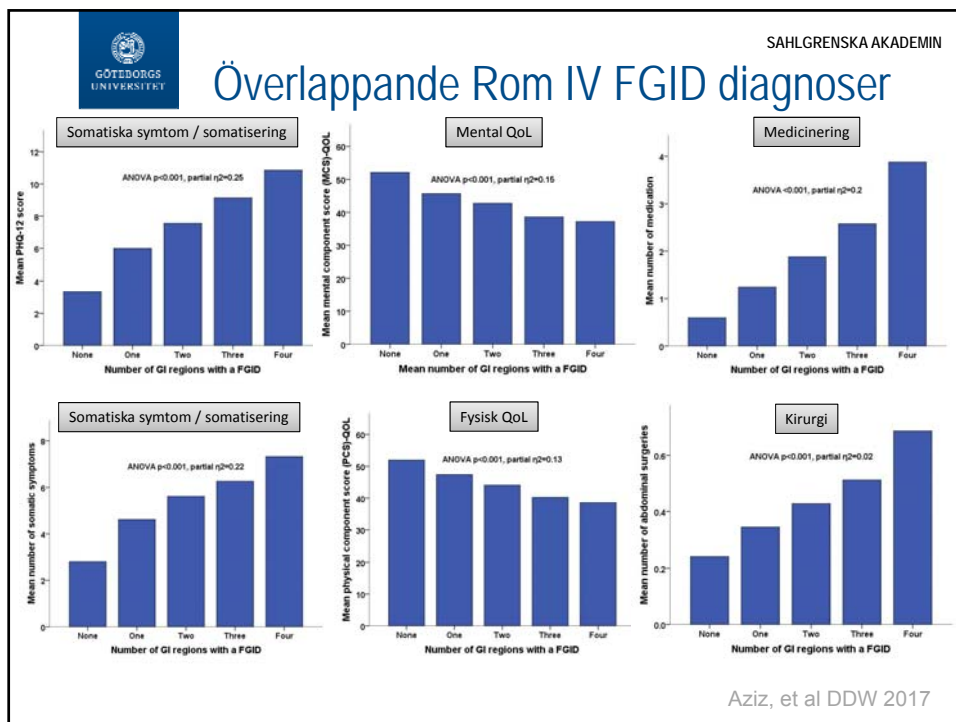
Interstitiell cystit

Kronisk underlivsmärta; Dyspareuni;
Premenstruellt syndrom; Dysmenorré

Kronisk ryggsmärta

Psykologiska symptom

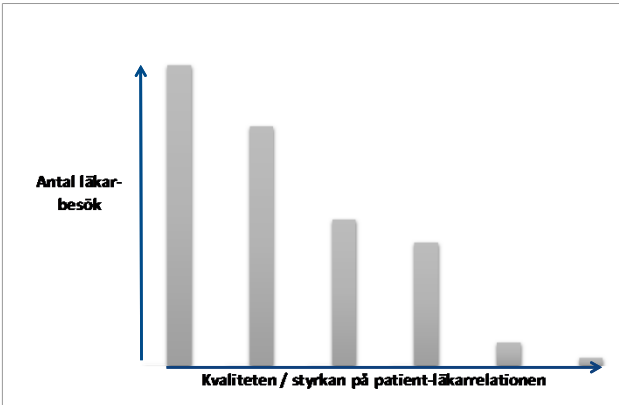

SAHLGRENSKA AKADEMIN

**Funktionell mag-tarmsjukdom –
betydelsen av patient-läkarrelationen**

Patient-läkarrelationen

- Vad oroar patienten?
- Förklara orsak/-er bakom symtomen
- Lugna
- Kostnadseffektiv utvärdering
- Involvera patienten
- Erbjud kontinuitet
- Sätt realistiska gränser / mål
- Bedöm psykosociala faktorer
- Varför söker patienten nu?

SAHLGRENSKA AKADEMIN

Förklaring och lugnande besked

- Uppmuntra en positiv attityd, men realistiska förväntningar
- Diskutera och lugna:
 - FGID vanligt
 - Benigt kliniskt förlopp
 - Intermittenta symtom troligt
 - Varierande påverkan på livskvalitet & nedsatt daglig funktion
 - "Bot" osannolikt
 - De flesta patienter förbättras via handläggningen

"Patient-skola"

Läkarbesök

Skriftlig information

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Funktionella esofagussjukdomar

SAHLGRENSKA AKADEMIN

- *Functional chest pain* - Funktionell bröstsmärta
- *Functional heartburn* - Funktionell "bröstbränna"
- *Reflux hypersensitivity*
- *Globus*
- *Functional dysphagia* – Funktionella sväljningssvårigheter

Aziz et al Gastroenterology 2016

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Funktionella esofagussjukdomar

SAHLGRENSKA AKADEMIN

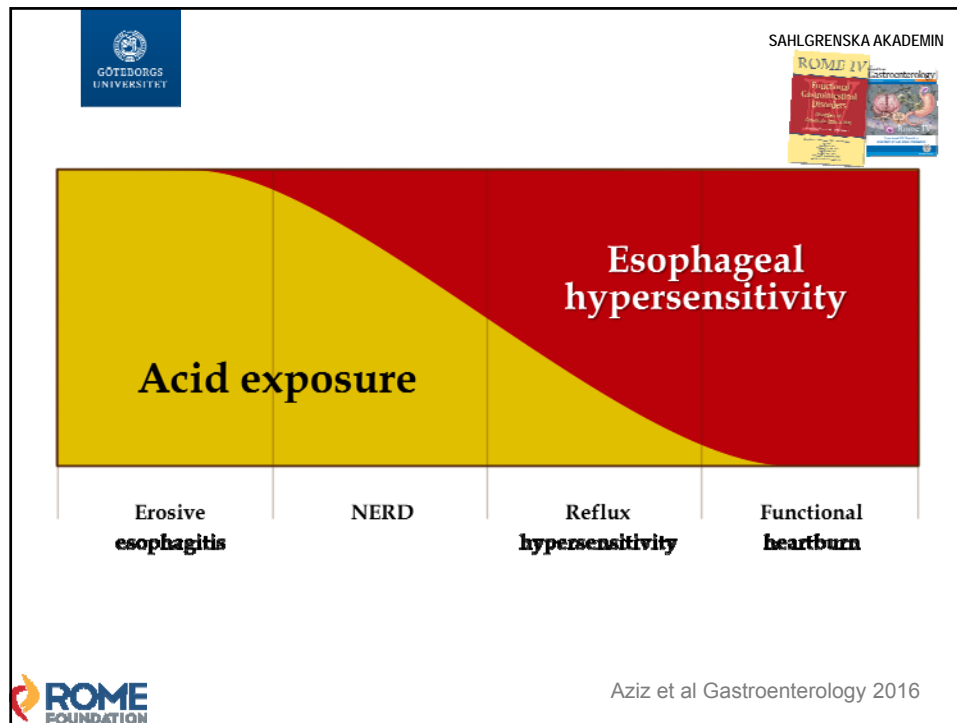
Globus

Bröstbränna / halsbränna

Dysfagi

Bröstsmärta

1. Uteslut strukturell / mekanisk orsak med rimlig säkerhet (kardiopulmonell orsak vid bröstsmärta)
2. Symtom 1-2 gånger/vecka senaste 3 månaderna; symtomdebut ≥ 6 månader sedan
3. Uteslut GERD och eosinofil esofagit
4. Uteslut esofagusmotorik-sjukdom
5. $\text{pH} \pm$ impedans: syraexposition; antal refluxepisoder (sur / icke sur reflux); symtom-reflux-koppling

GÖTEBORGS UNIVERSITET

SAHLGRENKA AKADEMIN

Funktionella gastroduodenala sjukdomar

- *Functional dyspepsia*
 - *Postprandial distress syndrome*
 - *Epigastric pain syndrome*
- *Belching disorders (gastric / supragastric)*
- *Nausea and vomiting disorders*
 - *Chronic nausea and vomiting syndrome*
 - *Cyclic vomiting syndrome*
 - *Cannabinoid hyperemesis syndrome*
- *Rumination syndrome*

ROME FOUNDATION

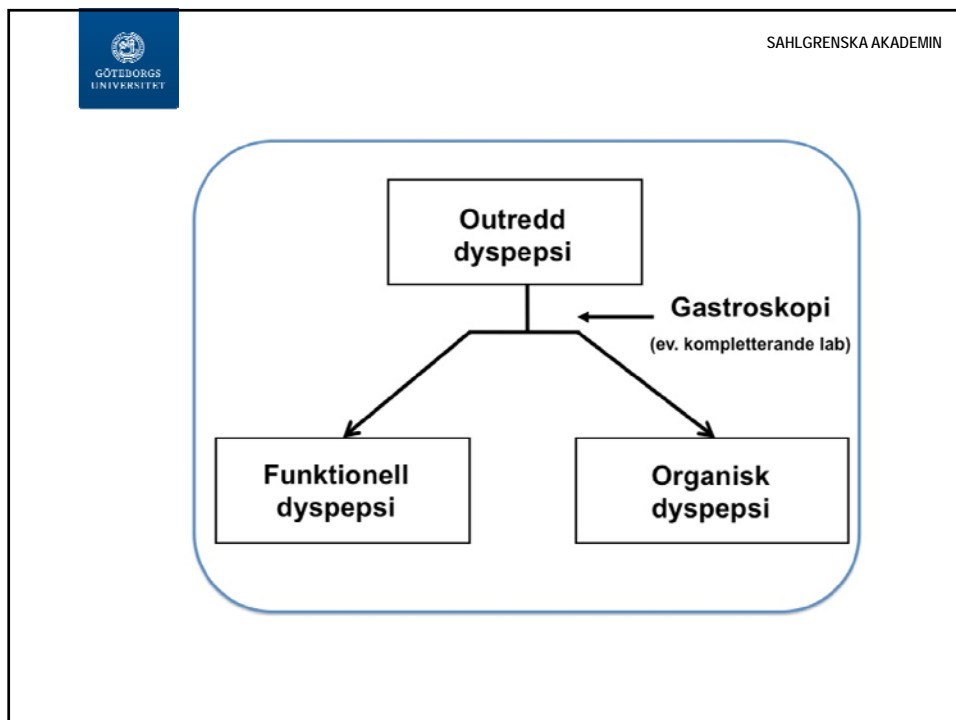
Stanghellini et al Gastroenterology 2016

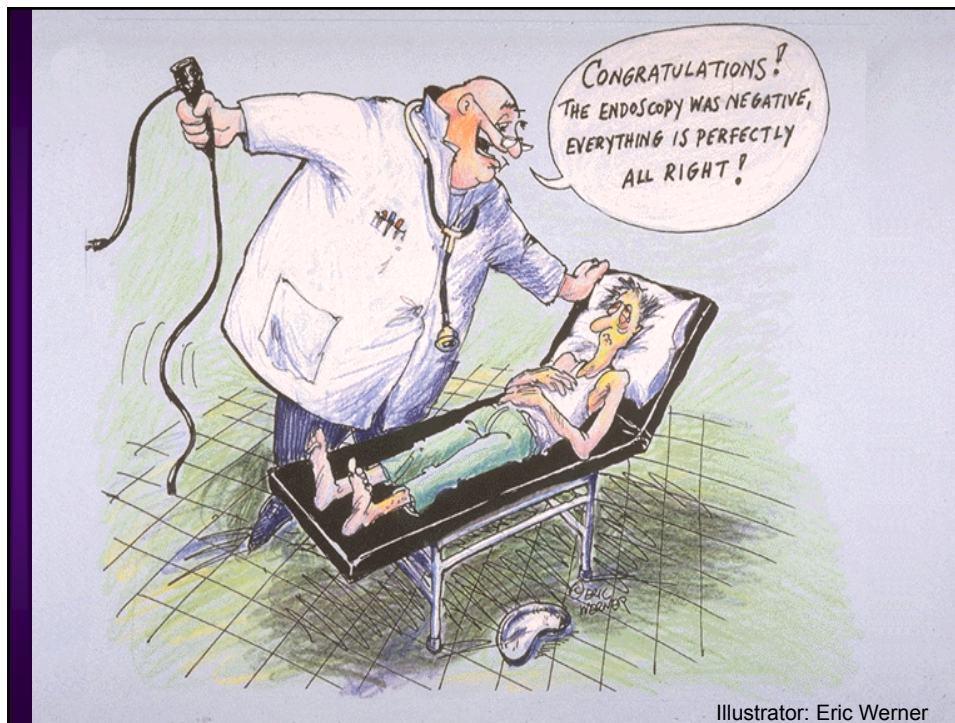
SAHLGRENSKA AKADEMIN

Övre GI symtom

PDS: b+c
EPS: d+e

Tack et al Aliment Pharmacol Ther 2014

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Funktionella tarmsjukdomar

SAHLGRENKA AKADEMIN

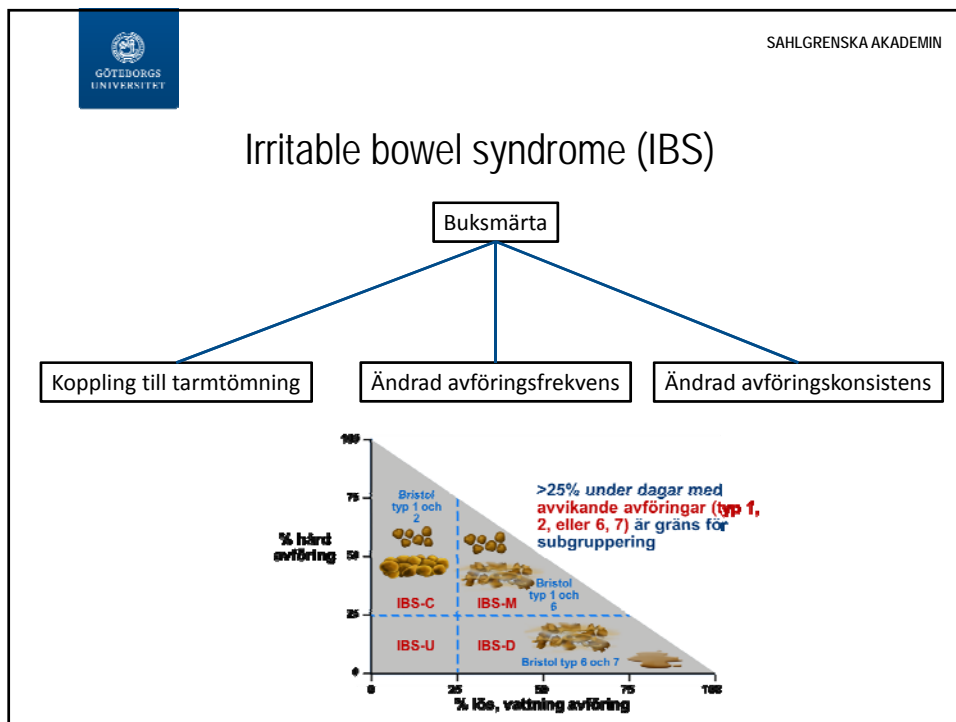
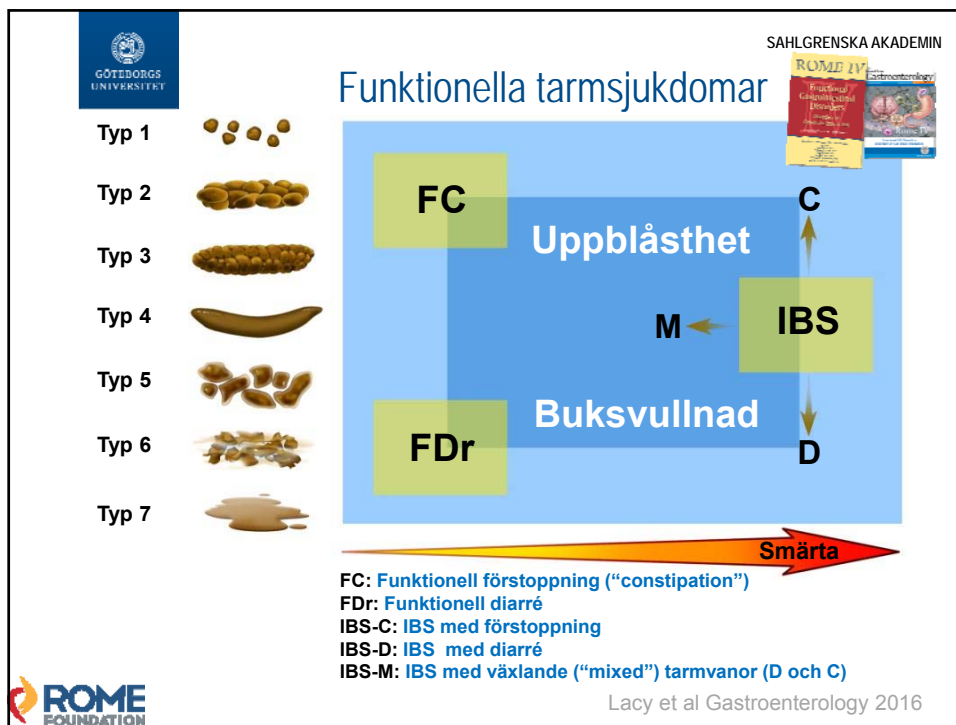
- *Irritable bowel syndrome (IBS)*
- *Functional constipation*
- *Functional diarrhea*
- *Functional abdominal bloating/distension*
- *Opioid-induced constipation*

Kriterier uppfylls senaste 3 månaderna; debut > 6 månader sedan

- IBS o FAB – symptom ≥ 1 dag/vecka
- FC: 2/6 förstoppningssymtom $\geq 25\%$ av tarmtömningar
- FD: 25% av tarmtömningar med lös avföring
- OIC: FC som uppkommit / förvärrats under opioidbehandling

Lacy et al Gastroenterology 2016

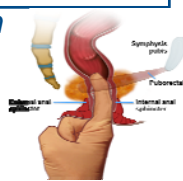
GÖTEBORGS UNIVERSITET SAHLGRENSKA AKADEMIN

Funktionella anorektala sjukdomar

- *Fecal incontinence* ≥ 6 mån; 2-4 episoder med FI under 4 veckor
- *Functional anorectal pain*
 - *Levator ani syndrome*
 - *Unspecified functional anorectal pain*
 - *Proctalgia fugax*
- *Functional defecation disorders*
 - *Dyssynergic defecation*
 - *Inadequate defecatory propulsion*

Tarmtömningsstörning (Functional Defecation Disorders)

1. Uppfyller kriterier för FC eller IBS-C
2. Tecken på tarmtömningsstörning vid ≥ 2 av 3 test:
 - a) Ballongtömningstest
 - b) Anorektal manometri (eller EMG)
 - c) Imaging

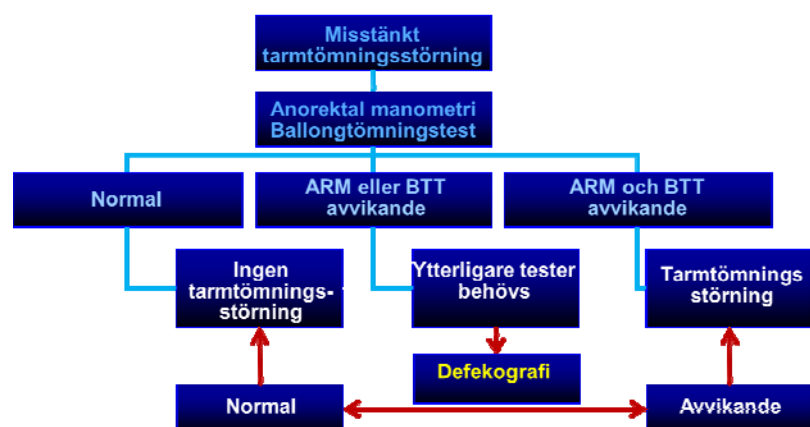
Rao et al Gastroenterology 2016

GÖTEBORGS UNIVERSITET SAHLGRENSKA AKADEMIN

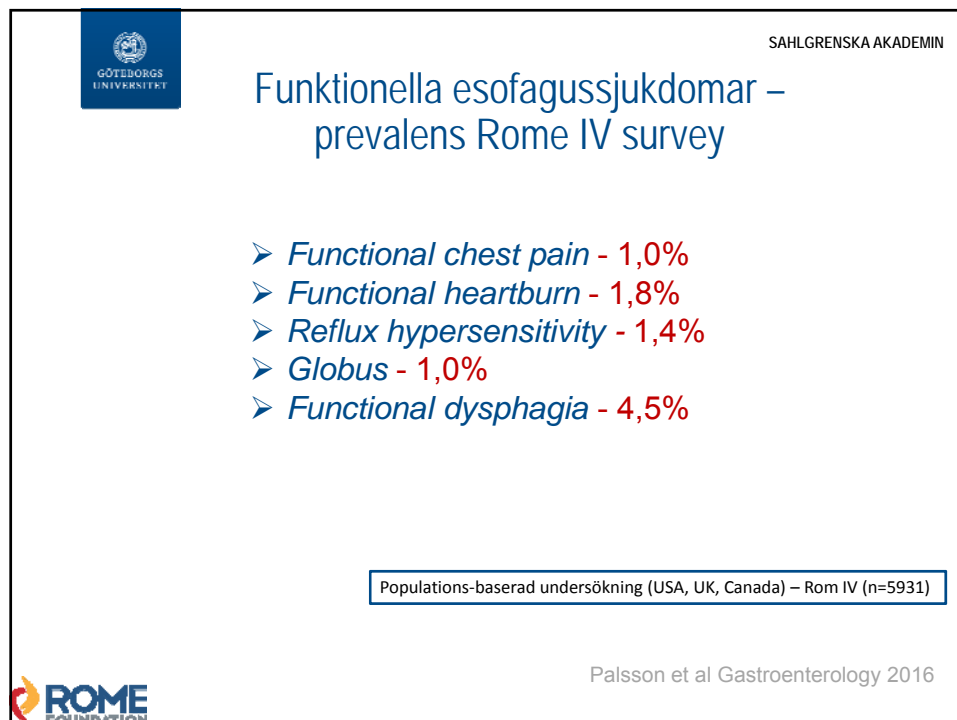
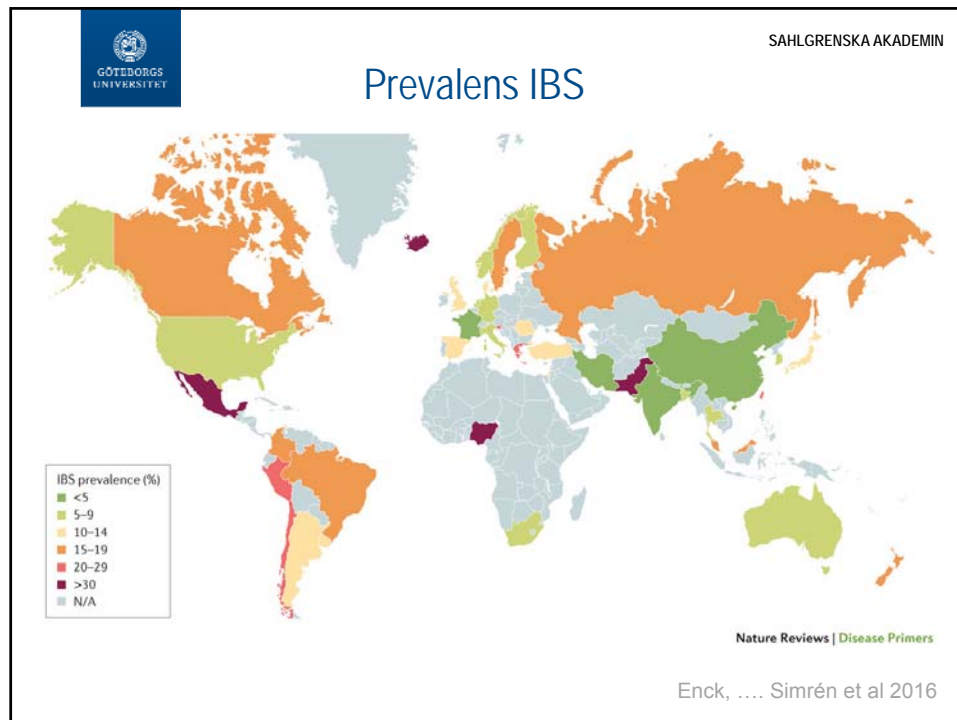
Tarmtömningsstörning

Tarmtömningsstörning (Functional Defecation Disorders)

1. Uppfyller kriterier för FC eller IBS-C
2. Tecken på tarmtömningsstörning vid ≥ 2 av 3 test:
 - a) Ballongtömningstest
 - b) Anorektal manometri (eller EMG)
 - c) Imaging

Rao et al Gastroenterology 2016

SAHLGRENSKA AKADEMIN

 **Funktionella gastroduodenala sjukdomar
– prevalens Rome IV survey**

- *Functional dyspepsia* - 9,3%
 - *Postprandial distress syndrome* - 7,7%
 - *Epigastric pain syndrome* - 3,6%
- *Belching disorders (gastric / supragastric)* - 0,8%
- *Nausea and vomiting disorders*
 - *Chronic nausea and vomiting syndrome* - 1,3%
 - *Cyclic vomiting syndrome* - 1,2%
 - *Cannabinoid hyperemesis syndrome* - 0,2%
- *Rumination syndrome* - 3,4%

Populations-baserad undersökning (USA, UK, Canada) – Rom IV (n=5931)

Palsson et al Gastroenterology 2016

SAHLGRENSKA AKADEMIN

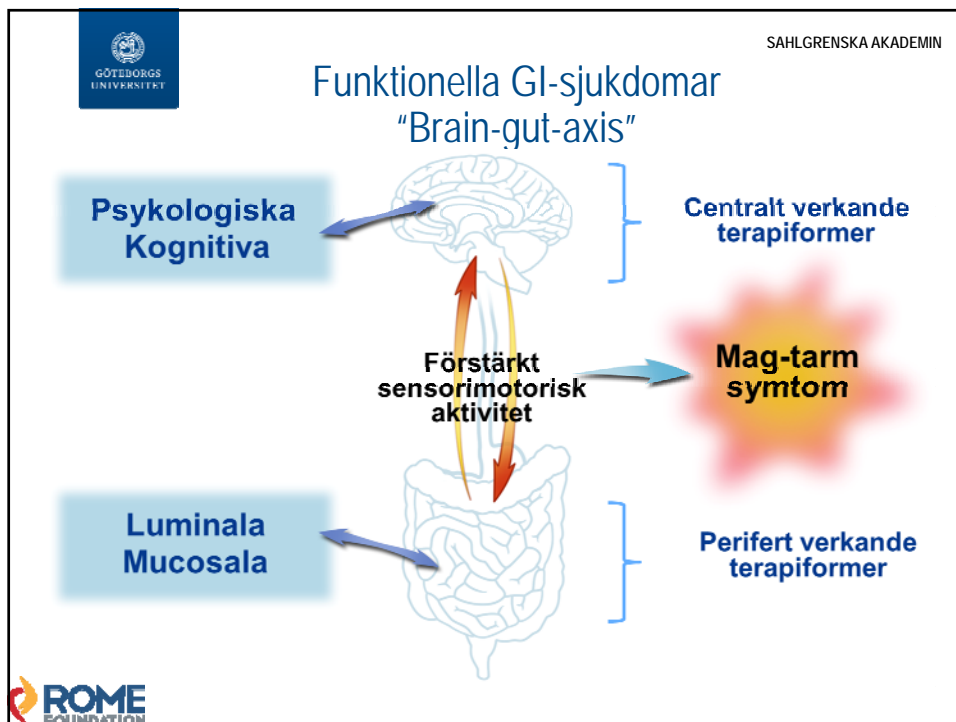
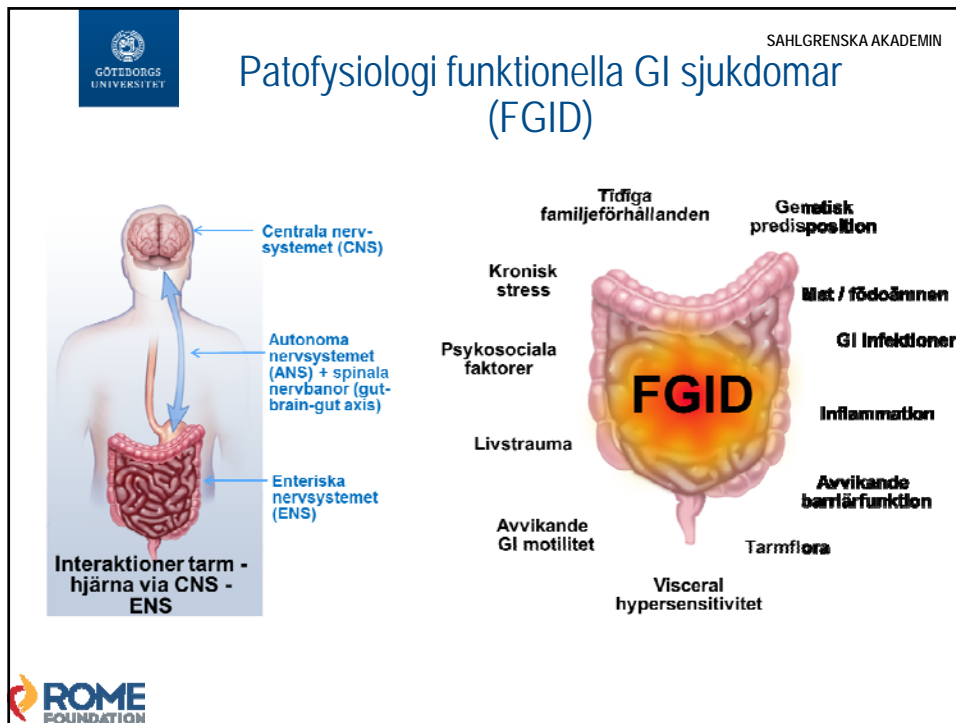
 **Funktionella tarmsjukdomar – prevalens
Rome IV survey**

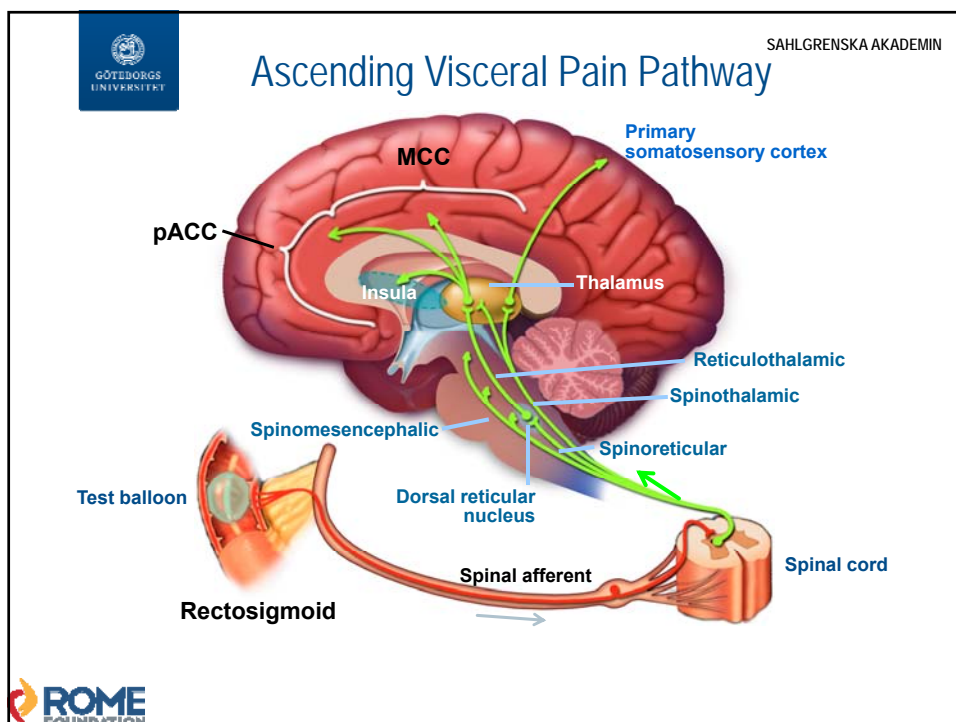
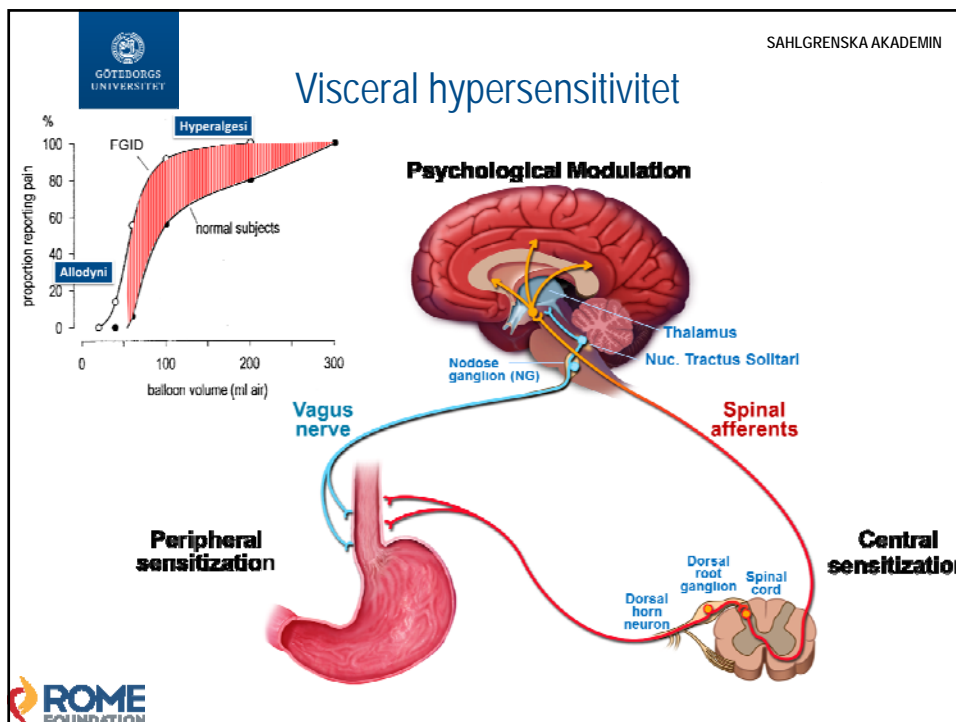
- *Irritable bowel syndrome (IBS)* – 5,7%
- *Functional constipation* – 6,3%
- *Functional diarrhea* – 5,4%
- *Functional abdominal bloating/distension*
– 0,9%
- *Opioid-induced constipation* – 1,5%

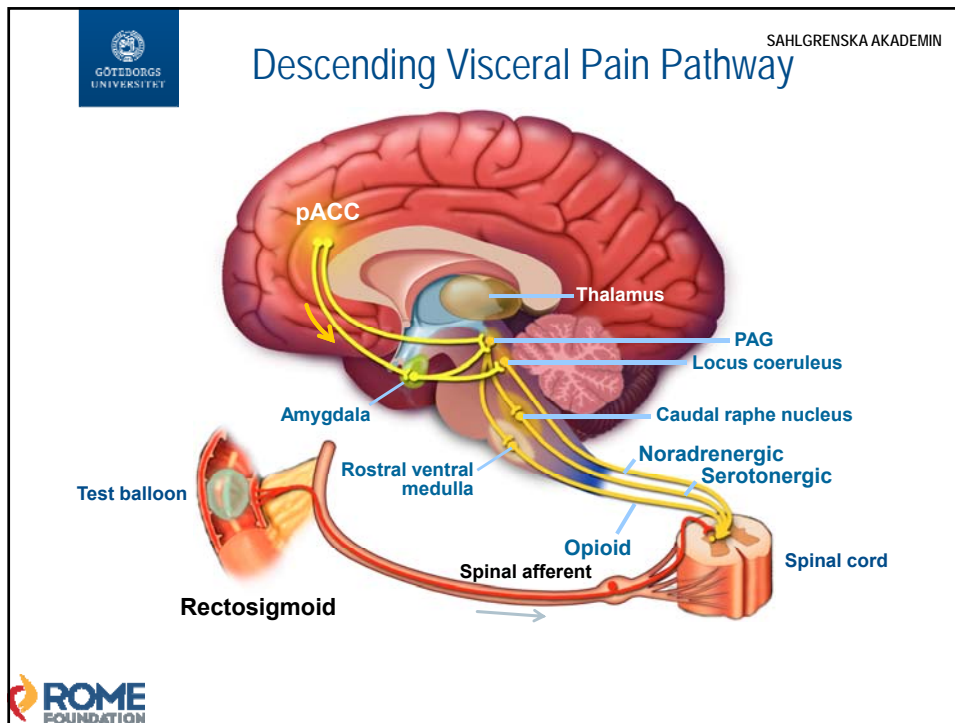
Populations-baserad undersökning (USA, UK, Canada) – Rom IV (n=5931)

Palsson et al Gastroenterology 2016

SAHLGRENSKA AKADEMIN

Multi-Dimensional Clinical Profile

- A. Categorical Diagnosis – Symptom-based criteria (may include physiologic criteria)**
- B. Clinical Modifier (e.g., IBS C, D, M, post-infection etiology, FODMAP sensitivity)**
- C. Impact (mild, moderate, severe)**
- D. Psychosocial Modifier (DSM 5 diagnosis, abuse history, or relate to Ψ red flags)**
- E. Physiological Dysfunction and Biomarkers (type and severity)**

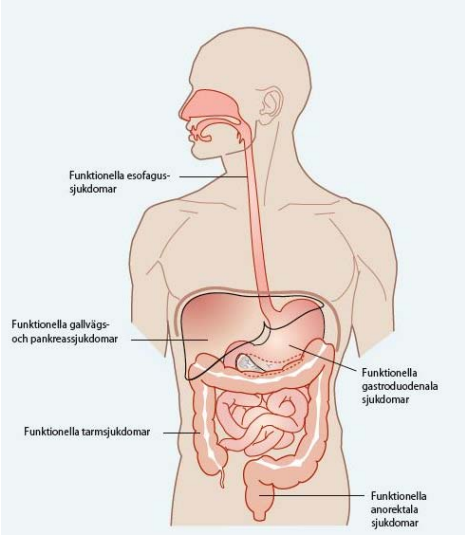
Drossmann Gastroenterology 2016

GÖTEBORGS UNIVERSITET

ROME FOUNDATION

SAHLGRENKA AKADEMIN

Funktionella mag-tarmsjukdomar

**Rome IV
Functional GI Disorders:
Disorders of Brain-Gut Interaction**

A group of disorders classified by GI symptoms related to any combination of:

- Motility disturbance
- Visceral hypersensitivity
- Altered mucosal and immune function
- Altered gut microbiota
- Altered CNS processing

Drossmann Gastroenterology 2016

Tack för att ni lyssnat!
Frågor?

GÖTEBORGS UNIVERSITET

PROFESSOR MAGNUS SIMRÉN
Avdelningen för Invärtesmedicin & Klinisk Nutrition
Institutionen för medicin
Sahlgrenska Akademien

"Doctor, Mr. Freebish is here to see you with his fart sample."